

собівартість включатиме всі витрати, пов'язані з діяльністю підприємства і є найоптимальнішою для формування збутової політики підприємства.

Організаційно-технологічні фактори виробництва формують якість продукції молочного скотарства, а рівень якості продукції залежить від правильного управління ними. Організаційно-технологічні фактори виробництва необхідно врахувати при розробці інформаційного забезпечення управління якістю продукції, розробці облікової політики і організації облікового процесу на підприємстві.

Серед проблемних питань обліку виробництва і реалізації якості продукції молочного скотарства – документальне оформлення виходу і реалізації молока; удосконалення складу і статей обліку витрат виробництва; методика первісного визнання сільськогосподарської продукції; організація обліку і контролю непродуктивних втрат на підприємстві.

Література.

1. Тваринництво України 2010 рік: Статистичний зб. // За ред. Ю.М. Остапчука. – К.: Держкомстат України, 2011. – 202с.
2. Бондаренко В.М. Розвиток ефективного виробництва молока та його промислової переробки в Україні // Економіка АПК. – 2008. – №5. – С.61–64.
3. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затв. Наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001р. №132.

РОЗРАХУНКИ ПЛАТІЖНИМИ КАРТКАМИ: ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ОБЛІК

***Румянцева О.О., студентка*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Підприємства України широко використовують в своїй господарській діяльності банківські платіжні картки (далі – БПК). Щораз більше підприємств виплачують зарплату своїм працівникам не через касу, а перераховують її на їх персональні карткові рахунки в банку. Багато підприємств використовують у своїй господарській

* Науковий керівник – Маренич Т.Г., д.е.н., професор

діяльності корпоративні картки. Кількість громадян, які використовують БПК для зберігання своїх заощаджень, призначених для поточних витрат і здійснення розрахунків, з кожним роком збільшується.

Популярність БПК в тому, що вони мають безліч переваг перед грошовими коштами у вигляді банкнот. Зростанню популярності БПК також сприяло розширення мережі банкоматів та збільшення кількості банків, що надають послуги з обслуговування карткових рахунків.

Одна з переваг пластикових карток – зменшення кількості операцій підприємства з готівковими грошовими коштами в касі, а також те, що втрата пластикової картки, за правильних дій її власника, ще не означає втрату грошових коштів. До позитивних сторін використання платіжних карток можна також зарахувати таке:

— картковий рахунок може бути відкритий у гривнях, доларах та іншій валюті або ж у двох різних валютах водночас, що дає економію за рахунок зменшення витрат на конвертацію валют;

— за допомогою картки тримач має можливість купувати (отримувати послуги) в багатьох закладах торгівлі й побутового обслуговування;

— за допомогою картки тримач має можливість отримувати готівку в багатьох банкоматах і банках майже в будь-якому куточку світу. Нема потреби постійно тримати при собі велику кількість грошової готівки;

— перевезення грошових коштів, що на БПК через кордон здійснюється без зайвих митних процедур, при цьому сума грошових коштів на картрахунку необмежена;

— щомісяця банк, у якому у власника БПК відкритий картрахунок, здійснює нарахування відсотків на залишок грошових коштів на картрахунку;

— незалежність від режиму роботи обслуговуючого банку, тобто можливість здійснювати операції цілодобово;

— власникам БПК у певних торгових підприємствах і сервісних центрах надаються знижки і пільгові тарифи при купівлі;

— можливість придбання товару в мережі Internet та багато іншого.

Одним з недоліків є те, що використання БПК на території України можливе ще не повсюдно. При цьому, певні типи карток можуть обслуговуватися лише в певних банкоматах. Наклейки з емблемами БПК на банкоматах вказують перелік карток, які вони обслуговують. До недоліків БПК можна зарахувати також:

— вплив на них природних чинників (перепад температури, волога, прямі сонячні промені, механічні навантаження);

— якщо власник БПК забув або втратив ПІН-код, деякі банки

беруть додаткову плату;

— можливі зломи комп'ютерних мереж банку хакерами, перехоплення даних про БПК і його власників при розрахунках через мережу Internet. Така ситуація може призвести до того, що хтось може скористатися вашими грошовими коштами на картрахунку;

— банкрутство банку. Призводить до замороження (повної або часткової втрати) грошових коштів на картрахунку до її відшкодування та ін.

Залежно від використання БПК операції з допомогою БПК можна зарахувати або до безготівкових, або до готівкових розрахунків. Так, якщо не знімаючи з картки грошових коштів, здійснюються розрахунки (або інші операції), то така операція є безготівковою. У разі якщо спочатку зняли грошові кошти з картрахунка і потім здійснили розрахунки готівковими грошовими коштами – операція належить до готівкових розрахунків. Така особливість БПК (подвійність) дозволяє її тримачам користуватися перевагами обох видів розрахунків.

Платіжні картки можуть бути кількох видів:

— корпоративна картка – БПК надана банком підприємству і використовується його працівниками для різноманітних як готівкових, так і безготівкових розрахунків;

— зарплатна картка – БПК надана банком працівникам підприємства і використовується ними для отримання тільки зарплати через мережу банкоматів і банків;

— розрахункова картка – БПК надана банком для фізичних осіб, які використовують її для безготівкових розрахунків за придбані товари (послуги) через спеціалізовані торгові термінали, а також для переведення в готівку грошових коштів;

— накопичувальна – БПК надана банком як юридичній, так і фізичній особі для накопичення грошових коштів, а також для розрахунків і отримання зарплати або для переведення в готівку грошових коштів.

Залежно від того, який вид платіжної картки використовується, визначається і сфера її застосування.

Розширення сфери використання платіжних карток та інтенсивний розвиток розрахунків ними сприяють тому, що все більше і більше юридичних і фізичних осіб у повсякденному житті користуються платіжними картками.

Але, незважаючи на позитивні сторони розвитку платіжних карток, необхідно зазначити про можливі ризики, пов'язані з використанням платіжних карток, та дотримуватися наступних

рекомендацій:

— під час отримання платіжної картки слід ставити підпис на її зворотному боці в місці, яке призначено для підпису держателя платіжної картки. Це зменшить ризик використання платіжної картки без згоди власника в разі її втрати;

— треба бути уважним до умов зберігання та використання платіжної картки;

— ніколи не слід розголошувати персональний ідентифікаційний номер картки (ПІН) стороннім особам, при цьому ПІН необхідно запам'ятати або зберігати його окремо від платіжної картки в недоступному для сторонніх осіб, місці;

— ніколи не передавати платіжну картку для використання іншими особами;

— телефон банку-емітента, який видав платіжну картку, зазначено на зворотному боці платіжної картки; потрібно завжди мати контактні телефони банку-емітента, номер платіжної картки на інших носіях інформації: у записнику, мобільному телефоні тощо, але не разом із записом про ПІН;

— у разі втрати платіжної картки держатель повинен негайно повідомити про це емітента. У протилежному разі емітент не несе відповідальності за переказ коштів, ініційований до отримання такого повідомлення за допомогою цієї платіжної картки, якщо інше не передбачено договором;

— з метою запобігання незаконним операціям з використанням платіжної картки та зняття коштів з карткового рахунку доцільно встановити добовий ліміт на суму та кількість операцій із застосуванням платіжної картки та одночасно підключити електронну послугу оповіщення про проведені операції (наприклад, оповіщення у вигляді коротких текстових повідомлень на мобільний телефон);

— здійснювати операції з використанням платіжних карток через банкомати, які встановлені в безпечних місцях (в банках, торговельних комплексах та інших установах);

— не застосовувати фізичну силу, щоб вставити платіжну картку в отвір призначений для приймання карток. Якщо платіжна картка легко не вставляється, то не треба використовувати такий банкомат;

— набирати ПІН таким чином, щоб особи, які перебувають поруч, не змогли його побачити;

— якщо банкомат працює некоректно (наприклад, довгий час перебуває в режимі очікування, мимоволі перезавантажується), необхідно відмовитися від послуг такого банкомата, відмінити поточну

операцію і дочекатися повернення платіжної картки;

— після отримання готівки в банкоматі необхідно її перерахувати та переконатись у тому, що платіжна картка була повернена банкоматом, дочекатись видачі чека в разі його запиту і тільки після цього відходити від банкомата;

— роздруковані банкоматом чеки потрібно зберігати для звірки зазначених у них сум з випискою про рух коштів на картковому рахунку;

— якщо під час проведення операції через банкомат платіжна картка не повертається, то необхідно зателефонувати до банку за телефоном, який зазначено на банкоматі, та описати ситуацію, що склалася, а також звернутися з цього приводу до банку-емітента, який видав платіжну картку;

— розрахунки з використанням платіжної картки мають виконуватися тільки у присутності держателя та перед тим, як підписати квитанцію, в обов'язковому порядку слід перевірити суму, що зазначена на ній;

— якщо під час спроби здійснити оплату товарів або послуг з використанням платіжної картки не вдалося здійснити успішно операцію, то необхідно зберігати один примірник виданої терміналом квитанції для перевірки відсутності зазначеної операції у виписці про рух коштів за картковим рахунком.

Отже, створення та запровадження внутрішніх карткових платіжних систем містить величезний потенціал подальшої розбудови фінансово-банківської системи України на засадах кращих зразків світового досвіду у цій сфері. Наявність широкого спектра послуг, що їх надають карткові платіжні системи, дозволить задовольнити потреби як фізичних, так і юридичних осіб у своєчасних розрахунках, зменшенні питомої ваги готівки у грошовому обороті, вчасному отриманні точної інформації щодо стану коштів. Крім того, система масових електронних платежів сприятиме прискоренню грошового обігу, упорядкуванню процесів кредитування, зміцнить банківську систему, надасть їй додаткові важливі джерела фінансування, а також сприятиме більшій фіскальній прозорості та фінансовій дисципліні платежів. Але поряд з цим існують негативні ризики при використанні платіжних карток, тому з метою запобігання їм, необхідно пам'ятати і дотримуватися правил використання платіжних карток.

За допомогою корпоративних карток підприємства можуть оплачувати: витрати за відрядження (готель, оренда автомобілів, замовлення квитків тощо); накладні витрати (підписка, придбання літератури, послуги перекладача тощо); господарські витрати

(канцтовари, бензин та ін.); витрати, пов'язані з основною діяльністю підприємства (закупівля товару, розрахунки з постачальниками).

Банківські пластикові картки можуть використовуватися для реалізації і підприємствами зарплатних карткових проектів. На думку Скрипкіної К., запровадження зарплатного проекту має свої переваги:

- спрощення процедури виплати заробітної плати;
- скорочення витрат, пов'язаних з інкасацією (отриманням, зберіганням, транспортуванням) готівкових грошових коштів;
- можливість виплати заробітної плати працівникам у разі відсутності працівника з будь-якої причини (тимчасова непрацездатність, робота в іншому населеному пункті, відпустка, відрядження тощо) і відповідно відсутність необхідності депонування заробітної плати та зберігання готівкових коштів у касі підприємства [2].

Операції з нарахування заробітної плати, з нарахування та утримання єдиного соціального внеску, а також з утримання податку на доходи при виплаті заробітної виплати в безготівковій формі у бухгалтерському обліку відображаються у звичайному порядку, тобто так само, як і при виплаті заробітної плати готівковими коштами.

Щодо відображення в бухгалтерському обліку операції з погашення заборгованості підприємства із заробітної плати перед своїми працівниками, зазначимо таке. Платіжним дорученням на перерахування заробітної плати підприємство перераховує загальну суму грошових коштів, що підлягають виплаті працівникам, на спеціальний транзитний рахунок. Із зазначеного рахунка грошові кошти на виплату заробітної плати розподіляються на карткові рахунки працівників[3].

Транзитний рахунок – це рахунок, який використовується для тимчасового обліку платежів до перерахування їх за призначенням згідно з нормативно-правовими актами або договорами. Такий рахунок є балансовим обліковим рахунком банку.

Таким чином, заборгованість підприємства з виплати заробітної плати працівникам погашається в момент списання коштів з поточного рахунка підприємства в банку, що в бухгалтерському обліку відображається записом Дт 661 — Кт 311. Тобто, при виплаті заробітної плати з використанням пластикових карток заборгованість підприємства перед працівниками (кредит субрахунок 661) закривається в момент перерахування підприємством коштів на відповідний рахунок у банку, а не в момент фактичного отримання працівниками заробітку на руки (як це відбувається у випадках виплати заробітної плати через касу підприємства). Інакше кажучи,

перерахувавши до банку грошові кошти на виплату заробітної плати, підприємство вважається таким, що виконало свої зобов'язання щодо її виплати.

Одночасно з перерахуванням коштів на оплату праці працівників підприємству слід перерахувати єдиний соціальний внесок і суми утриманого із заробітку податку на доходи фізичних осіб.

Після надходження від підприємства належної до виплати заробітної плати на підставі наданої підприємством відомості суми заробітку зараховуються банком на поточні карткові рахунки працівників. Сума заробітної плати, що значиться на поточному картковому рахунку, є доходом працівника, порядок використання якого суто індивідуальний і ніяк не стосується бухгалтерського обліку підприємства.

Витрати, пов'язані із запровадженням зарплатного проекту (витрати на відкриття карткового рахунка, на річне обслуговування карткового рахунка, на оплату комісійної винагороди банку за розрахунково-касове обслуговування з виплати заробітної плати в безготівковій формі) збільшують витрати підприємства. У бухгалтерському обліку такі витрати включаються до складу адміністративних витрат підприємства (Дт 92 – Кт 311).

Отже, запровадження зарплатного проекту на підприємстві має свої переваги для працівників бухгалтерії, економлячи їх робочий час. Отримання заробітної плати з використанням платіжних карток зручно і для самих працівників. Крім того, запровадження зарплатного проекту не потребує великих фінансових витрат. Усе це дає підставу керівникам підприємств надати перевагу виплаті заробітної плати в безготівковій формі виплати готівковими грошовими коштами з каси.

Література.

1. Лисенко С.В. Розрахунки платіжними картками / С.В. Лисенко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://factor.ua/ukr/golden/doc.html>
2. Скрипкіна К. Зарплата за картками: організація та облік / К. Скрипкіна // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – № 8. – С. 25-28.
3. Куликова М. Організація та методика бухгалтерського обліку операцій банку з платіжними картками / М. Куликова // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://insstitute.novostimira.com>
4. Пиріг С.О. Платіжні системи: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.